

РЕПУБЛИЧКИ ЗАВОД
ЗА СОЦИЈАЛНУ ЗАШТИТУ

ИЗВЕШТАЈ О РАДУ ЗА 2023. ГОДИНУ

Београд, фебруар 2024. године

Увод

Програмски циљеви Републичког завода за социјалну заштиту за 2023. годину били су усмерени на пружање подршке свим социјалним актерима у систему и обезбеђивање релевантних информација потребних за креирање програма и политика заснованих на подацима.

Утемељење за своје програмске активности Републички завод за социјалну заштиту налази, на првом месту, у резултатима праћења и евалуације остваривања права, примене мера и пружања услуга социјалне заштите, добијеним у оквиру годишњих извештаја о раду пружалаца социјалних услуга у јавном, цивилном и приватном сектору.

Такође, значајан увид у степен развијености, проблеме у функционисању и потребе за даљим развојем установа у систему социјалне заштите, Завод стиче у процесу обезбеђивања различитих видова подршке актерима у систему социјалне заштите.

Референтни оквир за деловање Републичког завода за социјалну заштиту

Основе за дефинисање програмских циљева рада Републичког завода за социјалну заштиту садржане су у националном законодавству које уређује област социјалне и породично-правне заштите, као и у сродним нормативним актима од значаја за пружање социјалне заштите посебно рањивим групама становништва. Основ за деловање Завода садржан је, пре свега, у Закону о социјалној заштити, Породичном закону, Закону о финансијској подршци породицама са децом, Закону о малолетним учиниоцима кривичних дела и кривичноправној заштити малолетних лица и другим релевантним нормативним актима који директно или индиректно уређују и поједине послове у оквиру система социјалне заштите.

Послови Републичког завода за социјалну заштиту проистичу такође и из докумената од стратешког значаја за развој социјалне политике и социјалне заштите, као и из препорука Европске комисије од значаја за процес придруживања Републике Србије.

У складу са тим, реализоване активности током 2023. године односиле су се на реализацију задатака проистеклих из програмских циљева, односно:

- 1) Унапређење положаја материјално необезбеђених корисника
- 2) Унапређење положаја деце без родитељског старања
- 3) Унапређење положаја породица у кризи
- 4) Унапређење положаја жртава насиља, злостављања и занемаривања
- 5) Допринос унапређењу процеса деинституционализације
- 6) Унапређење рада центара за социјални рад
- 7) Унапређење рада установа социјалне заштите
- 8) Унапређење социјалне заштите у јединицама локалне самоуправе
- 9) Унапређење система акредитације програма обуке
- 10) Унапређење праћења система социјалне заштите
- 11) Унапређење капацитета Републичког завода за социјалну заштиту

*

*

*

Општи циљ 1. Унапређење положаја материјално необезбеђених корисника

1.1. Подршка унапређењу примене активације корисника новчане социјалне помоћи, у складу са захтевима ресорног министарства.

Реализоване активности

- Завод је активно учествовао у изради Упутства о мерама социјалне укључености

Општи циљ 2: Унапређење положаја деце без родитељског старања

2.1. Јачање компетенција саветника за хранитељство и супервизора у ЦПСУ

Реализоване активности

- Спроведене припреме и реализација екстерне групне супервизијске подршке кроз 4 циклуса са групом супервизора свих ЦПСУ. Сва 4 извештаја су урађена и дистрибуирана супервизорима ЦПСУ, а припремљени су и извештаји прилагођени потребама објављивања на сајту РЗСЗ.
- Реализована је стручна подршка ЦПСУ кроз рад на приказу случаја, а након тог уједначавање ставова са представницима Министарства за бригу о

породици и демографију о питању реализације виђања детета са њему значајним особама у контролисаним условима од стране стручних радника ЦПСУ.

Општи циљ 3: Унапређење положаја породица у кризи

3.1. Унапређење капацитета система социјалне заштите за јачање породице и родитељских вештина и за планирање и успостављање услуга подршке родитељству и деци

Реализоване активности

- Као члан Експертског тима који су оформили УНИЦЕФ и Стална конференција градова и општина за подршку јединицама локалне самоуправе у развоју програма подршке родитељству и раном развоју деце, представница Републичког завода за социјалну заштиту учествовала је у изради *Анализе постојећег стања система подршке родитељству у првим годинама одрастања детета* са фокусом на стању у области социјалне заштите и популационе политике, као и у изради *Водича за унапређење система подршке родитељству у првим годинама одрастања детета у јединицама локалне самоуправе*.
- Завод је активно укључен и у пружање подршке у 28 јединица локалне самоуправе за подстицање и развој мера и услуга социјалне заштите и популационе политике за подршку родитељству и раном развоју деце, која се одвија на захтев појединачних ЈЛС.
- Учешће у реализацији програма унапређења компетенција стручних радника за рад са породицама у кризи кроз унапређење родитељског функционисања. Реализоване су 2 дводневне радионице и 2 супервизијске подршке. Радионицама је обухваћено 40 стручних радника из центара за социјални рад. Учесници радионица обухваћени су и супервизијском подршком

3.2. Праћење и евалуација успешности пилотираних иновативних услуга намењених старијима, а посебно услуга дуготрајне неге

Реализоване активности

- Републички завод за социјалну заштиту био је ангажован на процени ефеката програма и утицаја који су програмске активности пројекта „Иновативне услуге у локалним заједницама (Innovative Community Care Center - ИССС)“ имале на квалитет живота старијих и унапређење услуга социјалне заштите у заједници за старије. Како је показала евалуација, спроведене активности су вредноване као позитивне или веома позитивне од стране свих актера – корисника, њихових породица, удружења

пензионера, невладиних организација које раде са старијима, представника система социјалне и здравствене заштите и представника органа управљања у локалним самоуправама.

- Завод је као један од излагача учествовао и на Конференција која је организована као завршни догађај у пројекту који Црвени крст Србије од новембра 2020. године спроводи у партнерству са Аустријским Црвеним крстом, Црвеним крстом Црне Горе, Републичким заводом за социјалну заштиту, Министарством здравља Републике Црне Горе и Бечким универзитетом за економију и бизнис, Центром за компетенције непрофитних организација, а уз подршку Европске уније и Аустријске развојне агенције.
- Републички завод за социјалну заштиту је од почетка био укључен у деловање Радне групе за израду Стратегије активног и здравог старења за период 2024-2030 и у сталној комуникацији са Министарством за бригу о породици и демографију по овом питању. С тим у вези, доставили смо сугестије за унапређење текста Предлога, од којих су неке интегрисане у Предлог стратегије. Већина сугестија се односила на активности (углавном поводом породичног смештаја за старије), па су ови предлози Републичког завода за социјалну заштиту ушли у састав Акционог плана за примену Стратегије активног и здравог старења Владе Републике Србије.

Општи циљ 4: Унапређење положаја жртава насиља, злостављања и занемаривања

4.1. Обезбеђивање континуиране доступности података о заштити жртава насиља у ЦСР

Реализоване активности

- Подаци о заштити жртава насиља у ЦСР публиковани су у три годишња извештаја: Извештај о раду ЦСР у 2022. години, Деца у систему социјалне заштите у 2022. и Пунолетни у систему социјалне заштите у 2022. години. Извештаји су доступни на сајту Завода.
- Подаци о пријавама насиља над децом су достављени Републичком заводу за статистику за TransMONEE базу.
- Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања нам се обратило два пута у току 2023. године са захтевом да се доставе израде и доставе статистички извештаји: Број пријава породичног насиља (Сектор за социјалну заштиту) и Национални систем извештавања о насиљу над децом (Сектор за социјалну заштиту)

- У марту 2023. године достављени су подаци о насиљу над женама Поверенику за заштиту равноправности.
- У августу 2023. године статистички подаци о пријавама насиља у центрима за социјални рад у периоду 2020 – 2022. достављени су Државној ревизорској институцији Србије

4.2. Унапређење информисаности стручне јавности о злоупотреби деце ради дечијег рада

Реализоване активности

- Током 2023. године листа пружалаца услуга у систему социјалне заштите за које постоји вероватноћа да имају децу жртве злоупотребе дечијег рада на евиденцији, а у складу са важећом Инструкцијом о начину рада установа социјалне заштите и организација социјалне заштите деци у заштити деце од злоупотребе дечијег рада¹ проширена је тако да, осим дотадашњих пружалаца – свих ЦСР у РС (170), Центра за заштиту жртава трговине људима и Центара за породични смештај и усвојење (7), упити буду послати и лиценцираним пружаоцима услуге: Свратишта (3), Прихватилишта за децу и младе (3) и Прихватилишта за жртве насиља у партнерским и породичним односима (6).
 - У те сврхе креирани су нови формати (у екселу) са пратећим упутствима; формати су тестирани, урађене су логичке контроле и формиране су збирне базе података.
 - Постојећи формати - за ЦСР, ЦПСУ и ЦЗЖТЉ - су евалуирани и унапређени у складу са повратним информацијама добијеним од стручних радника из претходног истраживања о деци жртвама злоупотребе дечијег рада (из 2022. године), а у складу са тим су измењена и унапређена упутства за сваки од ових формата.
 - У октобру 2023. године, представница Одељења за истраживање је присуствовала завршном догађају пројекта МАП'16, које је организовала Међународна организација рада, где су представљени најважнији резултати, будуће смернице у раду и научене лекције када се ради о евиденцији и заштити деце жртава злоупотребе дечијег рада у Србији.
 - Сачињена је анализа на основу података добијених од ЦСР о идентификованој деци и начинима заштите деце жртава злоупотребе дечијег рада. Прикупљени су подаци, сачињена анализа, урађен и достављен извештај ресорним министарствима. Подаци о злоупотреби дечијег рада доступни заинтересованој јавности;
 - Учешће представника Завод у кампањи о заштити деце од злоупотребе дечијег рада у пољопривреди. Одржано је 8 радионица са родитељима
-

власницима пољопривредних имања у региону Шумадије, Западној и Јужној Србији јер су ови региони означени као места где деца највише раде у пољопривреди послове који су неадекватни, опасни и посебно, користећи опасне машине.

- Учешће у радној групи за израду Акционог плана за период 2024 до 2025 године за спровођење Стратегије за спречавање и борбу против родно заснованог насиља према женама и насиља у породици за период од 2021 до 2025
- Извештаји о идентификованој деци, врсти и начину злоупотребе њиховог рада, као и о примењеним мерама, поступцима и услугама доступни су заинтересованој јавности на сајту Завода

4.3. Унапређење информисаности стручне јавности о злоупотреби деце ради дечијег брака

Реализоване активности

- Током 2023. године постојећи формати за децу жртве дечијег брака (који се шаљу ЦСР, ЦЗЖТЉ и ЦПСУ) су евалуирани и унапређени у складу са повратним информацијама добијеним од стручних радника из претходног истраживања о деци жртвама дечијег брака (из 2022. године), а у складу са тим су измењена и унапређена упутства за сваки од ових формата.
- Представница Одељења за истраживање је учествовала на 11. и 12. састанку (26.9.2023.) Националне коалиције за окончање дечијих бракова.
- Прикупљени су подаци, сачињена анализа, урађен и достављен извештај ресорним министарствима.
- Сачињен извештај о злоупотреби деце кроз дечији брак. Овај извештај представљао је основу за учешћа у различитим медијима;
- Континуирано учешће у раду Националне коалиције за спречавање дечијих бракова.
- Сви извештаји који се односе на децу жртве дечијег брака које је Завод сачинио доступни су заинтересованој јавности на сајту Завода

4.4. Подршка у припреми извештаја о имплементацији и резултатима примене Конвенције о правима детета, у складу са захтевима релевантних министарстава.

Реализоване активности

- Током 2023. године континуирано су, у складу са захтевима, прикупљани релевантни подаци и сачињени извештаји о примени Конвенције о правима детета и прослеђени релевантним министарствима и владиним институцијама.

Општи циљ 5: Допринос унапређењу процеса деинституционализације

5.1. Учешће у изради нормативног оквира неопходног за спровођење процеса деинституционализације

Реализоване активности

- Завод је током 2023. године, на позив ресорног Министарства за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, учествовао у ревидирању Акционог плана за 2023 – 2024. годину за примену Стратегије деинституционализације и развоја услуга у заједници

5.2. Учешће у планирању и реализацији годишњих активности у складу са важећим Акционим планом за спровођење Стратегије за деинституционализацију

Реализоване активности

- Републички завод за социјалну заштиту, на захтев ресорног Министарства за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, отпочео је крајем 2023. године рад на прикупљању релевантних података и изради Извештаја о спровођењу Стратегије деинституционализације и развоја услуга социјалне заштите у заједници за период 2022-2026. године.

Општи циљ 6: Унапређење рада центара за социјални рад

6.1. Унапређење компетенција за обављање послова водитеља случаја у ЦСР кроз реализацију обука за вођење случаја

Реализоване активности

- Реализоване су 2 обуке за вођење случаја којима је обухваћено 39 водитеља случаја.
- Ажурирана је листа заинтересованих полазника за обуку „Вођење случаја у центрима за социјални рад“
- Информације о реализованим обукама за водитеље случаја доступне су заинтересованој јавности на сајту Завода

6.2. Унапређење стручног рада у центрима за социјални рад кроз стручну и супервизијску подршку

Реализоване активности

- Током 2023. године реализован је 21 супервизијски састанак, и то 20 уживо, а један састанак групе коју чине претежно супервизори са Косова, одржан је

путем ZOOM платформе (због тада актуелно постављених барикада супервизори из косовских центара за социјални рад нису могли да стигну до Београда, а није био могућ ни одлазак саветника из Завода на Косово).

- У циљу израде Анализе о актуелном моделу супервизије у центрима за социјални рад и унапређења екстерне супервизије коју реализује завод одржани су састанци са 10 група супервизора (10 састанака) и 9 састанака са руководиоцима служби у центрима за социјални рад;
- Сачињени су извештаји са свих састанака који имају едукативни карактер и дистрибуирани су свим супервизорима
- Сачињени су извештаји о свим састанцима примерени за објаву на сајту РСЗС
- Реализовано је 5 стручних подршки у конкретним предметима по захтеву центара за социјални рад Нови Пазар, Лесковац, Лазаревац, Нови Београд и Мерошина и дато је писано тумачење стручних процедура везаних за поједине фазе стручног поступка у 8 случајева. Дато је 37 одговора на питања грађана.
- На сајту Републичког завода за социјалну заштиту доступни су сажети извештаји са свих реализованих супервизијски сесија и радионица подршке

6.3. Јачање компетенција стручних радника у области рада са децом жртвама злостављања и занемаривања

Реализоване активности

- Акредитован је програм обуке: „Процена и планирање заштите деце жртава породичног насиља у центрима за социјални рад“, што је у складу са препорукама које су касније дате Министарству за бригу о породици и демографију од стране Заштитника грађана;
- Реализована је једна обука којом је било обухваћено 13 стручних радника из 9 центара за социјални рад који су одабрани због највећег броја случајева и од стране Одељења за супервизију, процењених потреба;
- Учешће у радној групи Коморе социјалне заштите за израду индикатора насиља у породици према деци и женама жртвама насиља

6.4. Јачање капацитета супервизора за препознавање злоупотребе дечијег рада и заштите деце жртава злоупотребе дечијег рада

Реализоване активности

- Акредитован је програм обуке: „Дечији рад: превенција, препознавање и интеграција“;
- Реализовано је 10 обука у сарадњи са Међународном организацијом рада којима су обухваћени сви центри за социјални рад у РС, односно 170

стручних радника од којих је највећи број супервизора којима је првенствено програм и намењен.

6.5. Унапређење компетенција за обављање послова супервизора у ЦСР кроз реализацију акредитоване обуке

Реализоване активности

- У 2023. години реализована је једна обука по акредитованом програму „Програм основне обуке за супервизоре у центрима за социјални рад“. Програм траје пет дана и обухвата 40 сати обуке.
- Обука је одржана у периоду од 13. до 17.11. 2023. године у Републичком заводу за социјалну заштиту. На обуци је било 17 стручних радника/ца из центара за социјални рад из Чачка, Косовске Митровице, Лознице, Малог Црнића, Шапца, Смедерева, Уба, Жабара и неколико одељења Градског центра за социјални рад Београд. Обуку су похађале и стручне раднице из Установе за децу и младе „Сремчица“ и из Републичког завода за социјалну заштиту.

Општи циљ 7: Унапређење социјалне заштите у раду установа социјалне заштите

7.1. Унапређење компетенција стручних радника у установама социјалне заштите у раду са корисницима на смештају

Реализоване активности

- Реализована је стручна подршка Геронтолошком центру Београд у појединачном предмету корисника, чему је прикључен и надлежни центар за социјални рад. Подршка је реализована кроз два састанка од којих је један био у форми конференције случаја;
- На захтев пружаоца услуге Помоћ и нега у кући Београд реализована је стручна подршка кроз радионицу, а односила се на фазе стручног поступка у раду са корисницима, и предложен је модел образаца за процену потреба и планирање рада са корисником
- Током овог извештајног периода није било захтева за проценом стручног рада по захтеву инспекције, Заштитника грађана или на захтев установе социјалне заштите
- Републички завод за социјалну заштиту за власнике и социјалне раднике двадесет приватних домова је реализовао радионицу „Каква нам је подршка потребна?“ са циљем да се сачини план активности које би требало да

одговоре на потребе за подршком идентификоване том приликом. Препознате су потребе за унапређење компетенција социјалних радника у спровођењу стручног поступка. Такође, учесници су истакли и потребе да се успостави континуирана сарадња у пружању стручне, супервизијске подршке пружаоцима услуге смештаја из општег сектора.

7.2. Унапређење вештина у документовању стручног рада

Реализоване активности

- Саветници из Одељења за супервизију обавили су посету Дому Сремчица у циљу сагледавања и давања повратне информације стручним радницима Дома о квалитету документовања стручног рада са корисницима.. Констатован је значајан напредак, што је садржај извештаја сачињеног овим поводом и упућеног установи. Договорена је и даља сарадња са Домом Сремчица кроз повремене састанке тима Завода и тима Дома. Стручни радници Сремчице урадили су процене и планове за све кориснике на смештају у овој установи.

Општи циљ 8: Унапређење социјалне заштите у јединицама локалне самоуправе

8.1. Подршка јачању капацитета јединица локалне самоуправе за планирање и реализацију услуга социјалне заштите, са посебним фокусом на успостављању и реализацији локалних социјалних услуга намењених родитељима и деци

Реализоване активности

- Током 2023. године је јединицама локалне самоуправе, у складу са појединачно израженим потребама и захтевима, пружана помоћ у планирању и дефинисању циљева, програма и мера подршке родитељима и деци, у сарадњи са СКГО и УНИЦЕФ-ом.

8.2. Подршка јачању капацитета јединица локалне самоуправе за развој и праћење реализације политика и пракси заснованих на правима деце.

Реализоване активности

- У току 2023. године представнице одељења за истраживање су учествовале у панелима на два састанка мреже за социјалну заштиту. Мрежа за социјалну заштиту је радно тело СКГО које је основано у циљу успостављања континуираног праћења примене прописа, међусобне размене знања и искустава стручњака у локалним самоуправама који се баве темама из области социјалне и дечије заштите, са посебним освртом на услуге социјалне заштите које су у надлежности локалног нивоа. Чланови Мреже су запослена лица у локалним самоуправама на пословима социјалне и дечије заштите, као и чланови радних тела тј. представници локалних механизма

за унапређење развоја и одрживости услуга социјалне заштите на локалном нивоу.

- У јулу 2023. године представница Одељења за истраживање учествовала је на састанку СКГО Мреже за социјалну заштиту у панелу на тему сагледавање процеса деинституционализације из угла Завода. Јединицама локалне самоуправе представљени су релевантни статистички трендови у развоју локалних социјалних услуга у контексту процеса деинституционализације: подаци о броју лиценцираних пружалаца услуга социјалне заштите на локалном нивоу, запосленима, корисницима, као и изазовима и препорукама у развоју услуга социјалне заштите на локалном нивоу.
- У новембру 2023. године у организацији Заштитника грађана Републике Србије и СКГО, представница одељења за истраживање је учествовала у панел дискусији “Активно и здраво старење и развој услуга за старије на локалном нивоу” на XI састанку Мреже за социјалну заштиту и представила релевантне налазе истраживања која Завод спроводи, односно податке са којима располаже. Кључне теме XI састанка Мреже за социјалну заштиту биле су активно и здраво старење, са посебним освртом на недавно усвојену Стратегију активног и здравог старења у Републици Србији за период од 2024. до 2030. године, затим развој услуга за старије на локалном нивоу, заступљеност услуга социјалне и здравствене заштите за старије жене које живе на селу, као и међуопштинска сарадња у циљу унапређења приступачности и информација.

Општи циљ 9: Унапређење система акредитације програма обуке

9.1. Обезбеђивање предуслова за ефикасан и ефикасан рад Одбора за акредитацију

Реализоване активности

- **Процена програма у односу на испуњеност прописаних захтева** – Током 2023. године на акредитацију је пријављено 20 програма обуке. Сви ови програми су процењени у односу на испуњеност прописаних захтева.
- **Пружање стручно административне подршке раду Одбора за акредитацију** – У току 2023. године одржане су четири редовне седнице (28. априла, 28. јуна, 1. новембра и 28. децембра) За акредитацију је предложено 18 програма, за реакредитацију 77, а 1 програм је предложен за одбијање. Одбору је благовремено достављена документација за све наведене програме, записници са одржаних седница, као и листе програма и пратећи подаци за програме предложене за акредитацију и реакредитацију.
- **Консултације везане за креирање програма** – у извештајном периоду организовано је 12 консултативних састанка са ауторима који припремају

програме за акредитацију. Такође, ауторима чији су програми враћени на дораду дате су писане смернице за дораду програма. Највећи број консултација везаних за креирање програма и њихову акредитацију обављене су телефонским путем или путем мејла.

9.2. Обезбеђивање континуиране доступности података о акредитованим програмима обуке

Реализоване активности

Омогућавање континуиране доступности података о акредитованим програмима обуке одвијало се кроз неколико група активности, међу којима су најважније:

- **Редовно евидентирање и унос података у Базу акредитованих програма** – У извештајном периоду континуирано су се евидентирали и у Базу акредитованих програма уносили подаци. У Регистар пријава унето је 20 пријава програма, у Регистар акредитованих програма је унето 18 нових програма. Највише података је унето у Регистар реализованих програма, у који је унето 223 реализације са 4019 учесника, којима су издате потврде о похађању обуке. Коначан број реализација и укупног броја учесника акредитованих програма у току 2023. године биће дат у Извештају о раду на пословима акредитације, с обзиром да је још у току унос података са обука одржаних крајем године. Републички завод је у извештајном периоду редовно Министарству достављао ажуриране податке за сва три регистра која води.
- **Ажурирање података у Каталогу акредитованих програма обуке** – за Каталог акредитованих програма припремљени су и прослеђени подаци о ново-акредитованим програмима и програмима којима је истекла акредитација. Такође, редовно су достављане измене и допуне података везаних за контакте аутора.
- У извештајном периоду део активности Одељења за професионалну обуку односио се на **израду нове апликације за Базу акредитованих програма обуке**. У том циљу организовано је неколико састанака са консултантом за развој апликације, а велики број података из постојеће Базе је прегледан, ажуриран и преведен у нову форму. Ради тестирања функционалности нове апликације, Републички завод је у децембру ове године започео њено тромесечно пилотирање. Први корак се односио на инструктажу за примену нове апликације коју је одржао Небојша Шушић, спољни сарадник Републичког завода и креатор нове апликације. Позив за ову инструктажу је добило 30 аутора/ауторки акредитованих програма који актуелно имају највећи број реализација. Инструктажа је одржана онлајн, 5. децембра 2023. године. У наредном периоду обучени аутори/ауторке ће уносити податке о својом програмима у нову апликацију, а Републички завод ће и даље евиденције водити у постојећој апликацији. Након првог круга тестирања нове апликације, на сајту Републичког завода ће бити доступно упутство за

коришћење нове апликације и видео инструктажа за све актере, тако да ће се сви аутори/ауторке укључити у процес пилотирања. Уколико пилотирање нове апликације омогући бржи унос података, њихову бољу доступност и прегледност стара База ће се ставити ван функције и прећи ће се на рад у новој апликацији.

- Током 2023. године урађено је неколико **прегледа података о акредитованим програмима обуке**:
 - Урађен преглед података за потребе израде Извештаја о реализацији активности из ревидираног акционог плана за поглавље 23 “Правосуђе и основна права“
 - На захтев ресорног Министарства урађен преглед реализација и укупног броја учесника акредитованих програма током 2022. године.
 - Урађен преглед података везаних за обуке по акредитованим програмима за пружање услуге лични пратилац детета
 - За потребе извештаја о спровођењу Акционог плана за 2022. и 2023. годину за спровођење Стратегије за родну равноправност за период 2021. до 2030. године дат је преглед акредитованих програма везана за заштиту родне равноправности и права особа из друштвено осетљивих група, њихових реализација и укупног броја учесника.
 - Урађен преглед података везаних за обуке по акредитованим програмима за пружање услуге помоћ у кући
 - Урађен преглед акредитованих програма обуке усмерених на рад са различитим категоријама деце

9.3. Праћење квалитета реализације акредитованих програма обука

Реализоване активности

- Од почетка године континуирано се врши анализа извештаја о реализацији програма и података унетих у Регистар реализованих програма. Анализа извештаја са појединачних реализација, које аутори/реализатори обуке достављају Републичком заводу у електронској и писаној форми након сваке појединачне реализације, показује да се већина програма реализује у складу са садржином и планом програма и утврђеним стандардима квалитета. Уколико дође до одступања од прописаних стандарда, ауторима се о томе шаље писано обавештење са захтевом да се пропусти исправе или да се приликом нове реализације не понове. Најчешће се ради о превеликом броју учесника на обуци или о ангажовању нових реализатора, који нису благовремено пријављени и евидентирани од стране Завода. У току 2023. године ова врста обавештења је послата за 5 реализација.
- Током 2023. године обављено је 5 непосредних праћења реализације програма, и то:
 - Планирање сталности у центрима за социјални рад – 04.05.2023.

- Програм оспособљавања за обављање посла геронтодомаћице – 17.05.2023.
- Примена скале за процену функционалне способности корисника и одређивање потребног степена подршке – 25.07.2023.
- Стицање знања и вештина за пружање услуге помоћ у кући за особе са моторичким поремећајима – 25.09.2023.
- Едукација за обављање послова геронтодомаћице – 07.11.2023.

Сви подаци добијени кроз непосредно праћење коришћени су за израду Извештаја о обављеној контроли, који се шаље ауторима програма и ресорном Министарству. Резултати праћења указују да је реализација програма који су контролисани задовољила већину критеријума у погледу праћених аспеката обуке.

9.4. Израда извештаја о раду на пословима акредитације за 2022. годину

Реализоване активности

- С обзиром да се још увек уносе подаци у Базу акредитованих програма и да нису сви аутори/ауторке послали извештаје са обука одржаних током децембра 2023. године, израда Извештаја о раду на пословима акредитације је у току, а финална верзија извештаја ће бити готова у марту 2024. године.

9.5. Јачање компетенција стручних радника за израду редовног годишњег плана стручног усавршавања на нивоу установе

Реализоване активности

- У току 2023. године су утврђени елементи у процесу планирања стручног усавршавања, сачињен предлог садржаја и форме индивидуалног развојног плана и годишњег плана стручног усавршавања на нивоу установе.
- Инструктажа супервизора задужених за послове планирања је организована у оквиру основне обуке за супервизоре у новембру 2023. године. Такође, у октобру су организоване две онлајн инструктаже за представнике установа за смештај деце и младих.

9.6. Израда Плана стручног усавршавања са приоритетним програмима обуке за стручне раднике у систему социјалне заштите

Реализоване активности

- У јуну 2023. године су анализирани подаци из годишњих извештаја о раду за 2022. годину, као и других извора података. Урађена је упоредна анализа са подацима у Базу акредитованих програма. План стручног усавршавања са приоритетним програмима обуке за стручне раднике у систему социјалне заштите предат у јуну 2023. године.

Општи циљ 10: Унапређење праћења система социјалне заштите

10.1 Унапређење методологије за праћење система социјалне заштите и обезбеђивање сазнања о актуелном стању у систему

Реализоване активности

10.2 Обезбеђивање сазнања заснованих на подацима о раду ЦСР за ефективније и ефикасније доношење јавних политика, оцену ефеката и унапређење система социјалне заштите

10.3 Обезбеђивање сазнања заснованих на подацима о раду установа за смештај за ефективније и ефикасније доношење јавних политика, оцену ефеката и унапређење система социјалне заштите

10.4. Обезбеђивање сазнања заснованих на подацима о раду пружалаца дневних услуга у заједници, услуга подршке за самосталан живот, услуга смештаја и саветодавно-терапијских и социо-едукативних услуга које се пружају на локалном нивоу од стране лиценцираних пружалаца услуга социјалне заштите

Реализоване активности за циљеве 10.2, 10.3 и 10.4

- У складу са обавезом о редовном годишњем извештавању, односно истраживањима које РЗСЗ реализује према Плану званичне статистике за 2022. годину реализована су истраживања на основу којих РЗСЗ континуирано обезбеђује сазнања заснована на подацима. Реализовано је пет истраживања: 1) Истраживање о корисницима и услугама, правима и мерама социјалне заштите, 2) Истраживање о дневним услугама у заједници 3) Истраживање о услугама подршке за самосталан живот, 4) Истраживање о услугама смештаја и 5) Истраживање о саветодавно-терапијским и социјално едукативним услугама.
- У првој фази реализације истраживања, почетком јануара 2023. године ревидирана је методологија за праћење рада лиценцираних пружалаца локалних услуга. Дефинисани су нови индикатори и ревидирани су формати, односно упитници за годишњи извештај за следеће услуге: Свратиште, Предах смештај и СОС телефон. Током фебруара и марта формати су припремљени, унети и тестирани у апликацији АУРОРА. Након тога су креирана и стандардна пратећа упутства за попуњавање формата, односно годишњих извештаја.
- У другој фази су расписани позиви за прикупљање извештаја у апликацији Аурора. У јануару су расписани позиви за ЦСР и установе за смештај корисника у јавном и општем сектору у складу са Планом званичне статистике и Оперативним планом РЗСЗ. У 2023. години расписани су

позиви за укупно 828 извештајних јединица. Број извештајних јединица континуирано расте, односно повећава се број установа за смештај старијих у општом сектору и лиценцираних пружалаца услуга социјалне заштите (Табела 1). У току процеса прикупљања података, саветнице у одељењу за истраживање су у јануару, фебруару, марту и априлу свакодневно доступне извештајним јединицама за потребне додатне информације и појашњења.

- У марту 2023. године је расписан је позив за извештавање лиценцираних пружалаца услуга социјалне заштите за 2022. годину, а рок за достављање извештаја је био 14. април 2023. године.

Табела 1. Број извештајних јединица за годишње извештаје о раду центара за социјални рад, установа за смештај и лиценцираних пружалаца услуга

Р.бр.	Установа/пружалац услуге	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.
	УКУПНО	253	470	553	663	720	761	808	828
1.	ЦСР (и општа служба ГЦСРБГ)	171	171	171	171	171	171	171	171
2.	Установе за смештај одраслих ОСИ	16	16	16	16	16	16	16	16
3.	Установе за смештај деце и младих	20	20	20	20	20	19	19	19
4.	Установе за смештај старијих јавни сектор	40	40	40	40	40	40	40	40
5.	Установе за смештај старијих општи сектор	0	128	168	209	228	240	258	260
6.	Центри за породични смештај и усвојење	6	6	6	6	6	6	7	7
7.	ЛПЛУ Дневни боравак	0	24	36	58	62	65	64	70
8.	ЛПЛУ Становање уз подршку	0	3	4	8	8	7	7	7
9.	ЛПЛУ Лични пратилац	0	4	8	14	24	33	46	50
10.	ЛПЛУ Прихватилиште	0	8	8	9	12	15	15	16
11.	ЛПЛУ Свратиште	0	1	2	2	3	3	3	3
12.	ЛПЛУ Помоћ у кући	0	41	62	91	103	117	130	136
13.	ЛПЛУ Персонална асистенција	0	8	11	12	16	18	20	21
14.	ЛПЛУ Предах смештај	0	0	0	0	1	1	3	3
15.	ЛПЛУ СОС телефон	0	0	1	7	10	10	9	9

- У 2023. години укупан број ЛПЛУ износио је 313 и у односу на 2016. годину када је Завод почео да реализује истраживања број пружалаца је порастао за 251,7%. Од укупно 313 пружалаца, 308 је доставило извештај, односно стопа одговора је износила 98,4%. Сви, осим пружалаца услуге помоћ у кући су доставили годишње извештаје о раду у 2022. години (Табела 2).

Табела 2. Број лиценцираних пружалаца услуга социјалне заштите за пружање локалних социјалних услуга и стопа одговора, 2022., %

ЛПЛУ, стопа одговора	2022.
Укупан број ЛПЛУ	313
Стопа одговора, просек, %	98,4
Број ЛПЛУ Помоћ у кући	135

Стопа одговора, %	96,3
Број ЛПЛУ Дневни боравак	69
Стопа одговора, %	100,0
Број ЛПЛУ Лични пратилац	50
Стопа одговора, %	100,0
Број ЛПЛУ Свратиште	3
Стопа одговора, %	100,0
Број ЛПЛУ Персонална асистенција	21
Стопа одговора, %	100,0
Број ЛПЛУ Становање уз подршку	7
Стопа одговора, %	100,0
Број ЛПЛУ СОС телефон	9
Стопа одговора, %	100,0
Број ЛПЛУ Прихватилиште	16
Стопа одговора, %	100,0
Број ЛПЛУ Предах	3
Стопа одговора, %	100,0

- У 2023. години у склопу реализованих истраживања прикупљено је, обрађено и анализирано укупно 826 извештаја: 171 ЦСР, 335 установа за смештај, 7 извештаја центара за породични смештај и усвојење и 313 извештаја лиценцираних пружалаца локалних услуга.
- У трећој фази реализована је обрада и анализа података. Подаци за 2022. годину су унети у постојеће базе података, односно израђене су временске серије за индикаторе који се прате и приказују у извештајима.
- У четвртој фази је израђено 7 извештаја о корисницима права мера и услуга и раду у станова у систему социјалне заштите:
 - Извештај о раду ЦСР за 2022. годину
 - Извештаји о раду установа за смештај деце и младих у 2022. години
 - Извештаји о раду установа за смештај ОСИ у 2022. години
 - Извештаји о раду установа за смештај одраслих и старијих у 2022. години
 - Деца у систему социјалне заштите у 2022. години
 - Пунолетни у систему социјалне заштите у 2022. години
 - Извештај о лиценцираним пружаоцима локалних социјалних услуга у 2022. години.

10.5. Ажурирање база података са временским серијама за праћење индикатора социјалне заштите

Реализоване активности

- Активност ажурирање базе података са временским серијама реализује се сваке године у периоду након прикупљања појединачних извештаја од установа и организација, а пре израде извештаја које израђује Републички завод за социјалну заштиту.
- У 2023. години су ажуриране временске серије за базе података:
 - Центри за социјални рад
 - Установе за смештај деце и младих
 - Установе за смештај одраслих ОСИ
 - Установе за смештај одраслих и старијих
 - ЦПСУ
 - ЛПЛУ – 9 база података, за сваку услугу
- Временске серије за податке о корисницима који се објављују у извештајима „Деца у систему социјалне заштите“ и „Пунолетни у систему социјалне заштите“ су ажуриране са подацима које РЗСЗ обезбеђује од МРЗБСП, РЗС и других релевантних произвођача званичне статистике.

10.6 Обезбеђивање доступности података и статистичких извештаја заинтересованој јавности за ефективније и ефикасније доношење јавних политика, оцену ефеката и унапређење система социјалне заштите

Реализоване активности

Достављање посебних извештаја и података по захтевима		
Мишљење на захтев о званичној статистици	I 2023.	РЗС
ЦСР као пружалац услуга	I 2023.	МРЗБСП
Годишњи извештаји ЦСР Ниш и Мионица 2021.	I 2023.	Омладински центар ОПЕНС Нови Сад
Запослени у ЦСР према врстама уговора о раду, образовању и радном месту	II 2023.	ДРИ
Извештај на тему социјалне правде	II 2023.	МРЗБСП
Подаци о запосленима и запосленим социјалним радницима	III 2023.	МРЗБСП
Подаци о старијима у систему социјалне заштите и геронтолошким центрима	III 2023.	Тањуг
Број налаза и мишљења у споровима око вршења родитељског права	III 2023.	ЦСР Чачак
Подаци о малолетним странцима без пратње и мигрантима	III 2023.	МРЗБСП
Миграциони профил	IV 2023.	МРЗБСП
Национални систем извештавања о насиљу над децом	IV 2023.	МРЗБСП

Поступци за враћање пословне способности у ЦСР 2020-2022	IV 2023.	МБПД
Деца улице	IV 2023.	Инсајдер ТВ
Образовни статус деце у систему СЗ	IV 2023.	УНИЦЕФ
Лиценцирани пружаоци услуга СЗ по општинама РС, 2020-2022.	IV 2023.	СКГО
Коментари на измене ЗОСОВ-а, област вршњачко насиље и прописане везе са ЦСР	V 2023.	Министарство просвете
Корисници социјалне заштите у 2022.	VI 2023.	МРЗБСП
Извешаји појединачних ЦСР и ЦПСУ	VI 2023.	СОС Дечја села Србије
Социјална правда и демографија	VI 2023.	МРЗБСП
Жене и мушкарци	VI 2023.	РЗС
Основни подаци о услугама у заједници	VI 2023.	ИДЦ
Жртве породичног насиља	VI 2023.	МРЗБСП
Елиминација дечијег рада, малолетни мигранти	VI 2023.	МРЗБСП
Деца у сукобу са законом 2020-2022	VI 2023.	Приватно лице
Подаци о избеглицама и мигрантима у систему социјалне заштите	VI 2023.	МРЗБСП
Пријаве породичног насиља	VI 2023.	МРЗБСП
Извештаји ЦСР: Ваљево, Неготин, Ниш, Нови Бечеј	VI 2023.	ДРИ
Подаци о деци на алтернативном старању	VI 2023.	УНИЦЕФ
Жене у систему социјалне заштите, родна дисагрегација корисника и запослених у систему СЗ	VI 2023.	Министарство за људска и мањинска права
Подаци о корисницима и услугама ЛПЛУ	VI 2023.	МРЗБСП
Подаци о општинама које необезбеђују локалне услуге социјалне заштите	VI 2023.	МРЗБСП
Serbia administrative data	VIII 2023.	ФПН
ДевИнфо	VIII 2023.	РЗС
Подаци о материјалним давањима	VIII 2023.	ДРИ
Број услуга социјалне заштите у Белој Паланци и Бабушници	VIII 2023.	Црвени Крст Србије
Становање уз подршку 2016-2022	VIII 2023.	Центар за пружање услуга „Мара“ Ниш

Жене и мушкарци	IX 2023.	РЗС
Деца на домском и породичном смештају	IX 2023.	НВО „Звезда“
Запослени у установама за смештај старијих	IX 2023.	Црвени Крст Србије
Статистички подаци о старијима и дискриминацији старијих	IX 2022.	МРЗБСП
Локалне услуге у Петровцу	X 2022.	МРЗБСП
Подаци о ОСИ	X 2022.	МРЗБСП
Коментари на радну верзију АП за Стратегију о родно заснованом насиљу	XII 2022.	МРЗБСП
Коментари на извештај Human Rights Watch о положају деце ОСИ у установама социјалне заштите	XII 2022.	МРЗБСП

10.7. Подршка ново-лиценцираним пружаоцима услуге смештаја у процесу извештавања о пруженим услугама

Реализоване активности

Континуирано током године пружана је стручна и саветодавна подршка ново-лиценцираним пружаоцима услуге смештаја, а посебно у периоду и у поводу извештавања. Свим пружаоцима услуге смештаја прослеђено је детаљно упутство о попуњавању Упитника, са прецизним објашњењима о траженим подацима и начину њиховог логичког повезивања приликом извештавања.

10.8. Подршка ново-лиценцираним пружаоцима локалних социјалних услуга у процесу извештавања о пруженим услугама

Реализоване активности

Завод је континуирано током године пружао стручну и саветодавну подршку ново-лиценцираним пружаоцима локалних социјалних услуга. Подршка је у највећем броју случајева била усмерена на решавање организационих тешкоћа са којима су се пружаоци сусретали, а посебан вид подршке пружен је свим пружаоцима у периоду припреме годишњих извештаја о раду.

10.9. Пружање подршке извештавању ресорног Министарства и релевантних републичких органа и институција о примени различитих међународних уговора и конвенција о оствареном напретку у поглављима за придруживање ЕУ.

Реализоване активности

- Континуирано током 2023. године Министарству за рад, запошљавање, борачка и социјална питања и Министарству за људска и мањинска права достављани су извештаји и подаци којима располаже Завод, а који се тичу напретка у достизању циљева на које се Република Србија обавезала међународним уговорима и конвенцијама. Такође, на захтев појединачних министарстава и агенција и организација, прослеђени су релевантни подаци републичким органима и институцијама.

10.10. Допринос процесу планирања, реализације и праћења остварених циљева дефинисаних ИПА програмом за 2020 и ИПА програмом за 2022. годину, у сарадњи са ресорним министарствима и са релевантним социјалним актерима на националном нивоу.

Реализоване активности

- Завод континуирано активно учествује у дефинисању програмских активности које се реализују у оквиру ИПА програма и обезбеђује релевантне информације за адекватно планирање и праћење остварених циљева дефинисаних ИПА програмима. Током 2023. године посебна пажња била је усмерена на програмирање ИПА 2024 – 2027 програма, као и на реализацију ИПА 2020 и 2022 програма.

Општи циљ 11: Унапређење капацитета Републичког завода за социјалну заштиту

11.1. Усвојен стратешки оквир деловања Републичког завода за социјалну заштиту за период 2023 – 2027.

Реализоване активности

- Управни одбор Републичког завода за социјалну заштиту усвојио је Стратегију развоја Републичког завода за социјалну заштиту за период 2023 – 2027. година.

11.2. Организовање и реализација менторства за ново-запослене раднике у Заводу

Реализоване активности

- Завод је добио пет новозапослених сарадника за које је сачињен план оспособљавања за самосталан рад и планиране активности су спроведене по планираној динамици.

11.3. Континуирано стручно усавршавање и унапређење компетенција запослених у Заводу

Реализоване активности

- У току 2023. године Одељење за истраживање је започело сарадњу са Програмом SOCIEUX+ којег је основала и финансира ЕУ 2013. године путем Главне управе Европске комисије за међународна партнерства (DG INTPA) и Главне управе за суседство и преговоре о проширењу (DG NEAR). Програм су-финансирају Француска, Шпаније и Белгија. Општи циљ Инструмента је проширити и побољшати приступ бољим могућностима запошљавања и инклузивним системима социјалне заштите у партнерским земљама. Специфични циљ пројекта је побољшати капацитет земаља партнера за осмишљавање, управљање и праћење инклузивних, ефективних и одрживих стратегија запошљавања и система социјалне заштите кроз краткорочну техничку помоћ равноправних и развој знања. SOCIEUX+ препознаје утицај социјалне заштите и запошљавања на смањење сиромаштва и рањивости. Подржава напоре партнерских влада у промицању укључивих и одрживих система социјалне заштите и запошљавања. SOCIEUX+ такођер надопуњује напоре уложене кроз друге ЕУ иницијативе.
- Од новембра месеца, одељење за истраживање је у комуникацији са пројектим тимом SOCIEUX+ и експертима одабраним. Циљ подршке је јачање институционалних капацитета Завода за праћење и извештавање и јачање техничких компетенција за коришћење дисагрегираних и међусекторских података за доношење политика утемељених на доказима. У новембру месецу Завод је посетила прва мисија експерата, одржано је неколико састанака са запосленима у одељењу и са локалним партнерима који користе податке Завода. Израђен је и први извештај са мисије и достављен Заводу на коментаре. Остатак активности ће бити реализован у 2024. години.
- Запослени у Заводу похађају часове енглеског језика, подељени у две групе сходно постојећем нивоу познавања енглеског језика.

11.4. Периодично одржавање заједничких састанака са релевантним сарадничким организацијама, разматрање отворених проблема и начина њиховог решавања у социјалној заштити.

Реализоване активности

- Републички завод за социјалну заштиту располаже потребним информацијама о актуелним дешавањима у систему социјалне заштите и у складу са исказаним потребама и интересовањима спољних сарадника, одржавао је током 2023. године састанке са бројним социјалним актерима. На састанцима су размењивана знања и искуства о савременим приступима у реализацији програма и мера од значаја за социјалну заштиту.

11.5. Дефинисање принципа сарадње и потписивање протокола о сарадњи и о заједничким намерама са националним и међународним организацијама

Реализоване активности

- Завод има развијену мрежу сарадника и одржава континуирану сарадњу са националним и међународним организацијама, унапређујући кроз ту сарадњу како сопствене професионалне капацитете, тако и капацитете система социјалне заштите. Крајем 2023. године отпочет је процес редефинисања сарадње и споразума о сарадњи са Сталном конференцијом градова и општина и са Фондацијом СОС Дечија села Србије. Овим споразумима биће ближе уређени циљеви, садржај и начини остваривања сарадње између Завода и ових организација.

*
* *

Реализација програмских активности Завода за 2023. годину било је у директној повезаности са спровођењем националних приоритета, попут ЕУ интеграција и конкретних измена унутар система социјалне заштите и сродних система, те је Републички завод за социјалну заштиту своју делатност у потпуности усклађивао са тим процесима и прилагођавао динамику реализације планираних послова. Завод је, као и претходних година, показао спремност да током године коригује своје планиране послове и усмери расположиве ресурсе на друге приоритетне послове, у непосредној комуникацији са оснивачем и ресорним министарством.